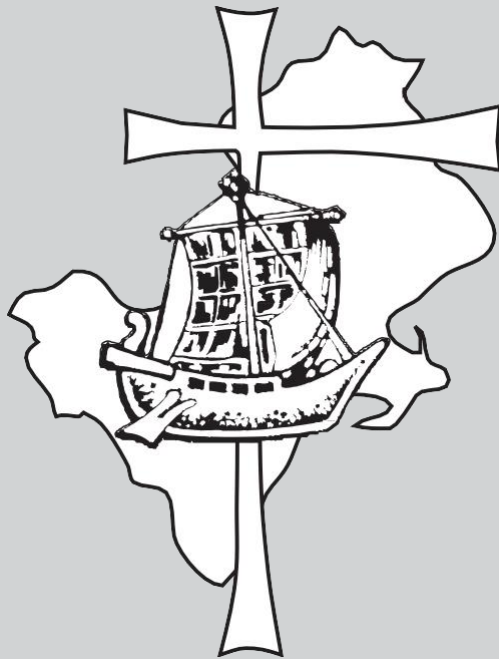
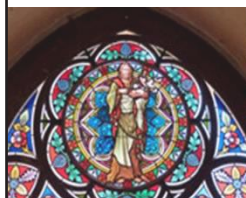

Butlletí Oficial del Bisbat de Tortosa

JUNY 2023

UMAS

su mutua de seguros

*35 años asegurando instituciones religiosas
y entidades de labor social*

C/ Santa Engracia, 10-12 -28010- MADRID
TLF: 91.319.10.10 www.umas.es

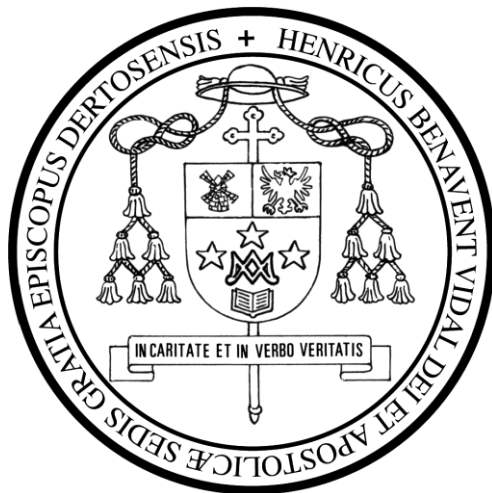
**Venda d'Equips, TPV's, Consumibles i Accessoris. Servei Tècnic.
Aplicacions a mida. Internet i Xarxes. LOPD. Formació.**

www.gis.cat

**C/ Vergés Paulí, 2
43500 — Tortosa**

**Telèfon: 977 588 082
Correu-e: gis@gis.cat**

Butlletí Oficial

DEL

BISBAT DE TORTOSA

ANY CLXI - TOM CXLI

Juny 2023

Núm. 6

Generant esperança
(PARAULES DE VIDA – 4- juny- 2023)

En parlar de la Santíssima Trinitat hi solem anteposar l'expressió “*el Misteri*” de la Santíssima Trinitat. Efectivament és un Misteri, però de grandesa.

Precisament, per la immensitat i grandesa tant de la seva identitat com del seu projecte salvador, Déu no hi cap dins els esquemes del cap humà.

Per això, hi ha una diferencia abismal entre l'esforç religiós de l'home per acostar-se a Déu amb la raó humana i el do que Déu fa a la humanitat donant-se a conèixer Ell mateix en Jesucrist.

El diàleg de Jesús amb Nicodem (Jn 3,1-21) inclou un monòleg de Jesús que és veritable síntesi del Projecte diví de Salvació.

Qui és Déu només podem saber-ho amb garantia si Ell ens ho revela.

Ens ho recorda el concili Vaticà II: *Per la seva bondat i saviesa plagué a Déu de revelar-se Ell mateix i fer conèixer el secret de la seva decisió per la qual, en l'Esperit Sant, l'home te accés al Pare per mitjà de Crist, Verb fet carn, i és fet partícip de la naturalesa divina* (Dei Verbum 2).

Evidentment, la identitat trinitària de Déu no la coneixem gràcies a la raó humana, però conèixer la identitat més profunda de Déu tampoc és un absurd irracional.

Qui soc jo, què penso i què desitjo, només podrà saber-ho el qui s'apropi a mi, observi de cor tot el meu obrar i sobretot escolti les meves confidències. Qui és cadascú mai pot ser fruit de la imaginació d'un altre.

La historia de la humanitat és també la historia de com Déu s'ha anat donant a conèixer progressivament fins a completar en el seu Fill Unigènit la seva Revelació: *En diverses ocasions i de moltes maneres, Déu antigament havia parlat als nostres pares per boca dels profetes; però ara, en aquests dies que són els darrers, ens ha parlat en la persona del Fill* (He 1,1).

Amb una Revelació dinàmicament progressiva que es manifesta amb fets i paraules: els fets reforcen la veracitat de les paraules i les paraules aclareixen el sentit sovint ambigu dels fets.

El fonament de tot és el fet que *ningú no ha pujat mai al cel* per portar-nos els secrets de Déu *fora d'Aquell que n'ha baixat, el Fill de l'home* (Jn 3,13).

Per això pot afirmar solemnement l'evangelista Joan, acabant el seu Pròleg-resum: *Déu ningú no l'ha vist mai. Déu, Fill únic, que està en el si del Pare, es qui l'ha revelat* (Jn 1,18).

L'amor del Pare Déu és la força motora de tota la seva obra benefactora. Ho precedeix absolutament, essent el seu objectiu la nostra *Salvació i Vida eterna: Déu ha estimat tant el món que li ha donat el seu Fill Únic perquè no es perdi ningú dels qui creuen en Ell sinó que tinguin vida eterna.*

Però aquest immens “do” de Déu reclama ser assumit per la nostra fe amb obertura a Déu de tot el nostre ésser. Tot regal resta inútil si no és acollit amb agraïment i si el receptor no segueix les instruccions pel seu ús profitós.

Així la fe, do de Déu i decisió lliure de cada persona, és acceptació viva del do diví en la forma concreta amb què ens ha estat donat.

Per això celebrem avui la Jornada *Pro Orantibus* tenint molt presents els Consagrats totalment a Déu. El seu testimoniatge de vida lliurada per complet a Déu és a la vegada una crida engrescadora per agrair de tot cor la seva Consagració i també una urgent convocatòria perquè tot el Poble de Déu no cessi de pregar insistentment per les Vocacions a la Vida Consagrada.

L'Eucaristia, aliment de peregrins
(PARAULES DE VIDA – 11- juny- 2023)

El llibre del Deuteronomi és com el testament de Moisès i destaca per la seva madura visió teològica sobre la història d'Israel, que té en l'alliberament de l'esclavatge d'Egipte el seu punt cabdal. *El Senyor amb mà forta ens va fer sortir d'Egipte, la terra on érem esclaus* (Ex 13,14).

Quan Moisès en el Deuteronomi reflexiona sobre l'esdeveniment històric de l'èxode, lliga el fet de l'alliberament salvador amb el fet posterior de *fer caminar el Poble durant quaranta anys pel desert* amb una intenció ben definida: *veure si observaries o no els seus Manaments*.

Al Sinaí, quan Moisès els transmet la proposta del Senyor de pactar una Aliança amb Ell, *unànimement el Poble respon: "Complirem tot el que ha dit el Senyor"* (Ex 19, 7). L'espontaneïtat d'aquest clam popular reclama que es verifiqui la promesa: d'aquí neix l'exigència de *caminar quaranta anys*, és a dir tota la vida, *pel desert* on abunden les dificultats i així testimoniar que de fet *sí compleixen tot el que ha dit el Senyor*.

La prova a què Déu els sotmet ve acompanyada per l'aliment extra que els regala: *t'hi alimentava amb el manà que els teus pares no coneixien*.

La prefiguració del manà és bàsica per a comprendre la novetat de l'Eucaristia, que és també l'aliment diví adequat per a pelegrins.

El cp. 10 de la primera Carta de Pau als cristians de Corint (escrita l'any 55/56 d.C.) és l'escrit més antic que testimonia la força de l'Eucaristia com a nexa d'unió del cristià amb Crist i amb els germans. *El calze de la benedicció que beneïm, ¿no és comunió amb la sang del Crist? El pa que partim, ¿no és comunió amb el cos de Crist?* Per això *ni que siguem molts* visiblement, en realitat *"som" un sol cos*.

L'expressió original grega i la mateixa versió llatina de la Vulgata, més que de *"formar" un sol cos* (com una figura que construïm nosaltres), parlen de *"ser un sol cos"* com a realitat regalada per Déu en l'Eucaristia.

Jo sóc el Pa viu baixat del cel. Qui menja d'aquest Pa, viurà per sempre: a la 2ª part (v.48-58) del Discurs del Pa de Vida (Jn 6,22-58) el concepte-clau emprat per Jesús ja no és tant el *"creure en mi"* o *"venir a mi"* sinó específicament *"menjar el Pa"* o *"menjar la carn"* amb referència ja directa a l'Eucaristia.

Amb raó diu Jesús que *Jo soc el Pa de vida:* perquè no es pot separar el donant, que és Jesús, del seu regal suprem que és Ell mateix fet Eucaristia.

"Rebre l'Eucaristia en la Comunió porta com a fruit principal la unió íntima amb Jesucrist, que troba el seu fonament en el banquet eucarístic. Allò que l'aliment material produeix en la nostra vida corporal, ho realitza la Comunió d'una manera admirable en la nostra vida espiritual" (Catecisme1391-1392)

"Realment l'Eucaristia és la síntesi i el summe de la nostra fe. La nostra manera de pensar concorda amb l'Eucaristia i al seu torn l'Eucaristia confirma la nostra manera de pensar" (Catecisme1327)

La comunió sacramental amb Crist-Eucaristia porta a la comunió vital amb Crist-germà *afamat / assedegat / despullat / sense sostre* (Mt 25,35s)

Per això la solemnitat del Corpus Cristi té dues dimensions essencials i inseparables: l'amor de fidelitat a Crist present en l'Eucaristia al qui mengem per rebre la força necessària que ens permet seguir les petjades de Jesús de Natzaret i, l'amor solidari a tots els germans de Crist que avui comparteixen la creu de les injustícies que el món va carregar damunt les espatlles del Fill de Déu fet home per nosaltres.

La conseqüència del *menjar la carn i beure la sang del Fill de l'home* és la recíproca permanència del cristià en Crist i de Crist en el cristià. Aquest és *el menjar que no es fa malbé i perdura sempre* Que la nostra caritat solidària i esforçada sigui el segell de la nostra autèntica comunió eucarística.

José-Luis Arín Roig
Administrador Diocesà

Hi ha pocs segadors per una collita abundant

(PARAULES DE VIDA – 18- juny- 2023)

En reprendre avui el temps litúrgic dels diumenges durant l'any, la primera lectura ens crida a escoltar i meditar el fonament històric, pedagògic i teològic, de l'Aliança del Sinai. El capítol 20 del llibre de l'Èxode amb la presentació del Decàleg ve evidentment precedit pel capítol 19 amb el record de l'encàrrec del Senyor a Moisès. *Comunica això als israelites: "Si m'escolteu i observeu les condicions de la meva Aliança, sereu la meva possessió personal, el meu reialme sacerdotal".* La proposta del Senyor a la casa de Jacob ("*Sereu la meva nació sagrada*") resta condicionada al compliment de l'exigència d'*observar i complir les condicions de l'Aliança*. Cal parlar millor de proposta divina d'Aliança per agraïment, més que de manaments imposats unilateralment per Déu. Només des de l'agraïment cordial i conscient es pot signar el pacte d'aliança amb Déu Salvador. Cal per això notar que el fonament de l'Aliança proposada és el record agraït de l'experiència històrica viscuda: *Heu vist el que Jo, el Senyor, he fet amb els egipcis -els vostres opressors- i com us he pres sobre les ales i us he portat fins a mi, veritable Terra Promesa de la vostra llibertat.*

Pels cristians la prova suprema de l'amor de Déu ja no és l'alliberament de l'esclavatge d'Egipte sinó la mort de Jesucrist: *Déu donà prova de l'amor que ens té quan Crist morí per nosaltres. Perquè realment ningú té un amor més gran que el qui dóna la vida pels qui estima* (Jn 15,13).

És així com *Ell ens ha fet justos per la sang de Crist*. Per això estem ara *reconciliats amb Déu al preu de la mort del seu Fill*, i no pels mèrits nostres. D'aquesta situació objectiva neix l'esperança ferma de què, *ja reconciliats en Crist, també serem salvats gràcies a la seva vida*.

Si l'amor misericordiós de Déu és el que ens reconcilia amb Ell, també és aquest amor el que mou Jesús quan, *en veure aquella multitud de gent malmenada i desesperançada com ovelles sense pastor, se n'apiadà*: però amb compassió activa que no es limita a un sentimentalisme estèril.

Llavors crida els seus deixebles a prendre consciència de la situació: *La collita es abundant però hi ha pocs segadors*. D'on ve la garantia de *collita abundant*? Del Senyor quan, a la paràbola del sembrador assegura que, *si la llavor de la paraula cau en terra bona llavors dóna fruit del trenta, seixanta o cent per un* (Mt 13,8).

Després del gran Discurs del Regne o Sermó de la Muntanya amb les Benaurances com a pauta fonamental, l'evangelista Mateu presenta el Discurs de la Missió (Mt 9,35-10,42) fonamentat en l'elecció dels *Dotze deixebles* als quals *crida* perquè siguin les *columnes* del nou Poble Elegit.

Cridà els Dotze i els donà poder de treure els esperits malignes: no és un poder autònom adquirit amb el mèrit de les seves qualitats sinó regalat pel Senyor. Amb una finalitat ben clara: alliberar els oprimits pel Maligne retornant-los a l'harmonia benefactora de la connexió amb Déu.

Segons el pla de Déu, la seva força salvadora havia de ser oferta en primer lloc als fills d'Abraham que fou elegit el primer perquè, a través d'ell la salvació de Déu arribés finalment *a totes les nacions de la terra* (Gn 12,1-3).

El projecte inicial de Déu amb Abraham al començament de la Història de Salvació serà reprès pel Ressuscitat quan a l'Ascensió anuncia als deixebles que *rebreu una força que us farà testimonis meus a Jerusalem, a tot Judea, a Samaria i fins a l'extrem de la terra* (Ac 1,8).

La preferència inicial per *les ovelles perdudes del poble d'Israel* l'hem de viure avui amb el testimoniatge engrescador envers tants germans nostres que, com els d'Emmaús, s'han refredat en la militància apostòlica i en el nodriment eucarístic.

José-Luis Arín Roig
Administrador Diocesà

Des de Lourdes sense por

(PARAULES DE VIDA – 25- juny- 2023)

"*No tingueu por*" és el gran missatge del Ressuscitat, com ho havia estat ja abans durant el seu Ministeri a Galilea.

Un missatge de confiança que la Peregrinació Diocesana amb malalts escolta avui a Lourdes als peus de la Mare de Déu i de santa Bernardeta.

L'evangelista Mateu presenta varies vegades la crida divina a "No tenir por": ho diu *un àngel del Senyor a Josep* (1,20); també ho diu *l'àngel del Senyor a les dones en clarejar el diumenge de Pasqua* (28,5.10); el mateix Jesús ho diu avui als seus "No tingueu por dels qui maten el cos però no poden matar l'ànima" (10,26.28.31); o quan veient-lo *caminar sobre l'aigua*, pensen que és un fantasma (14,27); i també quan la Transfiguració (17,7).

Tenir por és termòmetre d'allò que estimem: ens fa por perdre els valors de què gaudim. Precisament per això ens fa por la perspectiva de perdre la connexió amb les persones estimades.

La por és una reacció humana instintiva davant lo desconegut i davant les dificultats inherents a la nostra condició humana mortal i fràgil.

Davant aquest instint inevitable, quin remei ens queda? Una primera actitud necessària és tenir una justa valoració de les realitats que estimem donant a cadascuna el seu valor adequat. Cuidar els animals és un gran valor, però cuidar-los per damunt de les persones és un error. Estimar i cuidar la salut corporal, tan pròpia com dels altres, és deure cristià inclòs al 5è Manament; però cuidar la salut corporal descuidant l'espiritual és un greu error.

Jesús ho avisa clarament: *No tingueu por dels qui maten només el cos però no poden matar l'ànima. Tingueu por més aviat del qui pot perdre a l'infern tant l'ànima com el cos.*

Ens cal un profund i sincer examen de consciència: Què és el que més estimem de debò? Si la fidelitat a Crist i a l'Evangeli, així com la pertinença viva a la seva Església, no ens són valors fortament estimats, és que el nostre Baptisme s'ha aigualit.

Jeremies, *amençat de tots costats*, amb actitud modèlica sap trobar el recolzament necessari en l'experiència conscient de què *el Senyor em fa costat com un guerrer invencible i per això els qui em persegueixen no podran apoderar-se de mi.*

El profeta en té experiència històrica al llarg de la seva trajectòria vital, a la vegada que cada dia en fa memòria conscient i agraïda.

És l'actitud que hem de reproduir cadascú de nosaltres. La nostra pregària confiada ha de ser com la de Jeremies: *Senyor de l'univers que coneixeu a fons els justos i penetreu tot l'interior dels homes: Feu-me veure com feu justícia ja que és a Vós que jo he confiat la meva causa.*

Perquè la causa de Jeremies és la causa de Déu.

A més, des de la fe cristiana, tenim una garantia superior que ens recorda sant Pau: *El do no té comparació amb la caiguda. La gràcia de Déu ha abundat molt més.*

El poder de la gràcia de Déu te molta més força d'atracció que la seducció del Pecat.

Conscients de ser *enviats com ovelles enmig de llops* (Mt 10,16), seguint les petjades dels Dotze, tot el Poble de Déu hem de testimoniar avui amb esperança que ni els escàndols protagonitzats per alguns, ni la persecució mediàtica, ni les desqualificacions generalitzades, *podran separar-nos de l'amor de Déu manifestat en Jesucrist, Senyor nostre* (Rom 8,39).

Units a la pregària dels pelegrins a Lourdes, visquem l'encàrrec de Jesús: *A tothom qui em reconegui davant els homes, també Jo el reconeixeré davant el meu Pare del cel. Però a tothom qui em negui davant els homes, també Jo el negaré davant el Pare del cel.*

José-Luis Arín Roig
Administrador Diocesà

Generando esperanza (PALABRAS DE VIDA – 4- junio- 2023)

Al hablar de la Santísima Trinidad solemos anteponer la expresión "el Misterio" de la Santísima Trinidad. Efectivamente es un Misterio, pero de grandeza.

Precisamente, por la inmensidad y grandeza tanto de su identidad como de su proyecto salvador, Dios no cabe dentro de los esquemas de la cabeza humana.

Por eso, hay una diferencia abismal entre el esfuerzo religioso del hombre para acercarse a Dios con la razón humana y el don que Dios hace a la humanidad dándose a conocer Él mismo en Jesucristo.

El diálogo de Jesús con Nicodemo (Jn 3,1-21) incluye un monólogo de Jesús que es una verdadera síntesis del Proyecto divino de Salvación.

Quién es Dios solo podemos saberlo con garantía si Él nos lo revela.

Nos lo recuerda el concilio Vaticano II: *Dispuso Dios en su sabiduría revelarse a Sí mismo y dar a conocer el misterio de su voluntad, mediante el cual los hombres, por medio de Cristo, Verbo encarnado, tienen acceso al Padre en el Espíritu Santo y se hacen consortes de la naturaleza divina (Dei Verbum 2).*

Evidentemente, la identidad trinitaria de Dios no la conocemos gracias a la razón humana, pero conocer la identidad más profunda de Dios tampoco es un absurdo irracional.

Quién soy yo, qué pienso y qué deseo, solo podrá saberlo quien se acerque a mí, observe de todo corazón mi obrar y sobre todo escuche mis confidencias. Quién es cada uno nunca puede ser fruto de la imaginación de otro.

La historia de la humanidad es también la historia de cómo Dios se ha ido dando a conocer progresivamente hasta completar en su Hijo Unigénito su Revelación: *En muchas ocasiones y de muchas maneras habló Dios antiguamente a los padres por los profetas. En esta etapa final, nos ha hablado por el Hijo (He 1,1).*

Con una Revelación dinámicamente progresiva que se manifiesta con hechos y palabras: los hechos refuerzan la veracidad de las palabras y las palabras aclaran el sentido a menudo ambiguo de los hechos.

El fundamento de todo es el hecho de que *nadie ha subido al cielo sino el que bajó del cielo, el Hijo del hombre (Jn 3,13).*

Por eso puede afirmar solemnemente el evangelista Juan, acabando su Prólogo-resumen: *A Dios nadie lo ha visto jamás: Dios unigénito, que está en el seno del Padre, es quien lo ha dado a conocer (Jn 1,18).*

El amor del Padre Dios es la fuerza motora de toda su obra benefactora. Lo precede absolutamente, siendo su objetivo nuestra *Salvación y Vida eterna: Porque tanto amó Dios al mundo, que entregó a su Unigénito, para que todo el que cree en él no perezca, sino que tenga vida eterna.* Pero este inmenso “don” de Dios reclama ser asumido por nuestra fe con apertura a Dios de todo nuestro ser. Todo regalo permanece inútil si no es acogido con agradecimiento y si el receptor no sigue las instrucciones para su uso provechoso.

Así la fe, don de Dios y decisión libre de cada persona, es aceptación viva del don divino en la forma concreta con que nos ha sido dado.

Por eso celebramos hoy la Jornada *Pro Orantibus* teniendo muy presentes a los Consagrados totalmente a Dios. Su testimonio de vida librada por completo a Dios es a la vez un llamamiento alentador para agradecer de todo corazón su Consagración y también una urgente convocatoria para que todo el Pueblo de Dios no cese de rogar insistentemente por las Vocaciones a la Vida Consagrada.

José-Luis Arín Roig

Administrador Diocesano

La Eucaristía, alimento de peregrinos

(PALABRAS DE VIDA – 11- junio- 2023)

El libro del Deuteronomio es como el testamento de Moisés y destaca por su madura visión teológica sobre la historia de Israel, que tiene en la liberación de la esclavitud de Egipto su punto capital. *Con mano fuerte nos sacó el Señor de Egipto, de la casa de esclavitud (Ex 13,14).*

Cuando Moisés en el Deuteronomio reflexiona sobre el acontecimiento histórico del éxodo, liga el hecho de la liberación salvadora con el hecho posterior de hacer *recorrer estos cuarenta años por el desierto* con una intención muy definida: *ver si observas sus preceptos o no.*

En el Sinaí, cuando Moisés les transmite la propuesta del Señor de pactar una Alianza con Él, *todo el pueblo, a una respondió: “Haremos todo cuanto a dicho el Señor” (Ex 19, 7).* La espontaneidad

de este clamor popular reclama que se verifique la promesa: de aquí nace la exigencia de *recorrer cuarenta años*, es decir toda la vida, *por el desierto* donde abundan las dificultades y así testimoniar que de hecho sí cumplen *todo cuanto ha dicho el Señor*.

La prueba a que Dios los somete viene acompañada por el alimento extra que les regala: *te alimentó con el maná, que tú no conocías ni conocieron tus padres*.

La prefiguración del maná es básica para comprender la novedad de la Eucaristía, que es también el alimento divino adecuado para peregrinos.

El cp. 10 de la primera Carta de Pablo a los cristianos de Corinto (escrita en el 55 /56 d.C.) es el escrito más antiguo que atestigua la fuerza de la Eucaristía como nexo de unión del cristiano con Cristo y con los hermanos. El cáliz de la bendición que bendecimos, ¿no es comunión de la sangre de Cristo? Y el pan que partimos, ¿no es comunión del cuerpo de Cristo? Por eso, *nosotros, siendo muchos* visiblemente, en realidad *“formamos” un solo cuerpo*.

La expresión original griega y la misma versión latina de la Vulgata, más que de *“formar” un solo cuerpo* (como una figura que construimos nosotros), hablan de *“ser un solo cuerpo”* como realidad regalada por Dios en la Eucaristía.

Yo soy el pan vivo que ha bajado del cielo, el que coma de este pan vivirá para siempre: en la 2ª parte (v.48-58) del Discurso del Pan de Vida (Jn 6,22-58) el concepto-clave empleado por Jesús ya no es tanto el *“creer en mí”* o *“venir a mí”* sino específicamente *“comer el Pan”* o *“comer la carne”* con referencia ya directa a la Eucaristía.

Con razón dice Jesús que *Yo soy el pan de la vida*: porque no se puede separar al donante, que es Jesús, de su regalo supremo que es Él mismo hecho Eucaristía.

“Recibir la Eucaristía en la comunión da como fruto principal la unión íntima con Cristo Jesús, que encuentra su fundamento en el banquete eucarístico. Lo que el alimento material produce en nuestra vida corporal, la comunión lo realiza de manera admirable en nuestra vida espiritual” (Catecismo1391-1392).

“En resumen, la Eucaristía es el compendio y la suma de nuestra fe: “Nuestra manera de pensar armoniza con la Eucaristía, y a su vez la Eucaristía confirma nuestra manera de pensar” (Catecisme1327).

La comunión sacramental con Cristo-Eucaristía lleva a la comunión vital con Cristo-hermano *hambriento / sediento / desnudo / forastero* (Mt 25,35s)

Por eso la solemnidad del Corpus Cristi tiene dos dimensiones esenciales e inseparables: el amor de fidelidad a Cristo presente en la Eucaristía a quien comemos para recibir la fuerza necesaria que nos permite seguir las huellas de Jesús de Nazaret y, el amor solidario a todos los hermanos de Cristo que hoy comparten la cruz de las injusticias que el mundo cargó encima de los hombros del Hijo de Dios hecho hombre por nosotros.

La consecuencia de *comer la carne y beber la sangre del Hijo del hombre* es la recíproca permanencia del cristiano en Cristo y de Cristo en el cristiano. Este es la comida *que no se echa a perder y perdura siempre* que nuestra caridad solidaria y esforzada sea el sello de nuestra auténtica comunión eucarística.

José-Luis Arín Roig
Administrador Diocesano

La mies es abundante pero los trabajadores son pocos

(PALABRAS DE VIDA – 18- junio- 2023)

Al retomar hoy el tiempo litúrgico de los domingos durante el año, la primera lectura nos llama a escuchar y meditar el fundamento histórico, pedagógico y teológico, de la Alianza del Sinaí. El capítulo 20 del libro del Éxodo con la presentación del Decálogo viene evidentemente precedido por el capítulo 19 con el recuerdo del encargo del Señor a Moisés. *Así dirás a la casa de Jacob y esto anunciarás a los hijos de Israel: “Si de veras me obedecéis y guardáis mi alianza, seréis mi propiedad personal entre todos los pueblos, un reino de sacerdotes”*.

La propuesta del Señor a la casa de Jacob (“*Seréis para mí una nación santa*”) está condicionada al cumplimiento de la exigencia de *obedecer y guardar mi alianza*. Es mejor hablar de propuesta divina de Alianza por agradecimiento, más que de mandamientos impuestos unilateralmente por Dios.

Solo desde el agradecimiento cordial y consciente se puede firmar el pacto de la alianza con Dios Salvador.

Es necesario hacer notar que el cimiento de la Alianza propuesta es el recuerdo agradecido de la experiencia histórica vivida: *Habéis visto lo que he hecho con los egipcios -vuestros opresores- y cómo os he llevado sobre alas de águila y os he traído a mí, verdadera Tierra Prometida de vuestra libertad*.

Para los cristianos, la prueba suprema del amor de Dios ya no es la liberación de la esclavitud de Egipto sino la muerte de Jesucristo: *Dios nos demostró su amor en que, siendo nosotros todavía pecadores, Cristo murió por nosotros*. Porque *nadie tiene amor más grande que el que da la vida por sus amigos* (Jn 15,13).

Es así como hemos sido *justificados ahora por su sangre*. Por eso *fuiamos reconciliados con Dios por la muerte de su Hijo*, y no por los méritos nuestros. De esta situación objetiva nace la esperanza firme de que, *ya reconciliados en Cristo, también seremos salvados por su vida*.

Si el amor misericordioso de Dios es el que nos reconcilia con Él, también es este amor el que mueve a Jesús cuando, *al ver a las muchedumbres, se compadecía de ellas, porque estaban extenuadas y abandonadas, “como ovejas que no tienen pastor”*: pero con compasión activa que no se limita a un sentimentalismo estéril.

Entonces llama a sus discípulos a tomar conciencia de la situación: *La mies es abundante, pero los trabajadores son pocos*. ¿De dónde viene la garantía de una cosecha abundante? Del Señor cuando, en la parábola del sembrador asegura que, *otra cayó en tierra buena y dio fruto: una, ciento; otra, sesenta; otra, treinta* (Mt 13,8).

Después del gran Discurso del Reino o Sermón de la Montaña con las Bienaventuranzas como pauta fundamental, el evangelista Mateo presenta el Discurso de la Misión (Mt 9,35-10,42) fundamentado en la elección de los *doce discípulos* a los cuales *llama* para que sean las *columnas* del nuevo Pueblo Elegido.

Llamó a sus doce discípulos y les dio autoridad para expulsar espíritus inmundos: no es un poder autónomo adquirido con el mérito de sus cualidades sino regalado por el Señor. Con una finalidad muy clara: liberar a los oprimidos por el Maligno devolviéndolos a la armonía benefactora de la conexión con Dios.

Según el plan de Dios, su fuerza salvadora tenía que ser ofrecida en primer lugar a los hijos de Abraham que fue elegido el primero para que, a través de él la salvación de Dios llegara finalmente a *todas las familias de la tierra* (Gn 12,1-3).

El proyecto inicial de Dios con Abraham a comienzos de la Historia de la Salvación será retomado por el Resucitado cuando en la Ascensión anuncia a los discípulos que *recibiréis la fuerza del Espíritu Santo y seréis mis testigos en Jerusalén, en toda Judea y Samaría y hasta el confín de la tierra* (Ac 1,8).

La preferencia inicial por las ovejas perdidas del pueblo de Israel la tenemos que vivir hoy con el testimonio alentador hacia tantos hermanos nuestros que, como los de Emaús, se han enfriado en la militancia apostólica y en el nutrimento eucarístico.

José-Luis Arín Roig
Administrador Diocesano

Desde Lourdes sin miedo
(PALABRAS DE VIDA – 25- junio- 2023)

“*No tengáis miedo*” es el gran mensaje del Resucitado, como lo había estado ya antes durante su Ministerio en Galilea.

Un mensaje de confianza que la Peregrinación Diocesana con enfermos escucha hoy en Lourdes a los pies de la Virgen María y de santa Bernardita.

El evangelista Mateo presenta varias veces el llamamiento divino a “*No tener miedo*”: se lo dice un *ángel del Señor a José* (1,20); también se lo dice *el ángel a las mujeres al alborear el primer día de la semana* (28,5.10); el mismo Jesús se lo dice hoy a los suyos “*No tengáis miedo a los que matan el cuerpo, pero no pueden matar el alma*” (10,26.28.31); o cuando viéndolo *andar sobre el agua*, piensan que es un fantasma (14,27); y también en la Transfiguración (17,7).

Tener miedo es termómetro de aquello que estimamos: nos da miedo perder los valores de los que disfrutamos. Precisamente por eso nos da miedo la perspectiva de perder la conexión con las personas amadas.

El miedo es una reacción humana instintiva ante lo desconocido y ante las dificultades inherentes a nuestra condición humana mortal y frágil.

Ante este instinto inevitable, ¿qué remedio nos queda? Una primera actitud necesaria es tener una justa valoración de las realidades que amamos dando a cada una su valor adecuado. Cuidar de los animales es un gran valor, pero cuidarlos por encima de las personas es un error. Querer y cuidar la salud corporal, tanto la propia como la de los otros, es deber cristiano incluido en el 5.º Mandamiento; pero cuidarla descuidando la espiritual es un grave error.

Jesús lo avisa claramente: *No tengáis miedo a los que matan el cuerpo, pero no pueden matar el alma. No; temed al que puede llevar a la perdición alma y cuerpo en la gehenna.*

Nos hace falta un profundo y sincero examen de conciencia: ¿Qué es lo que más queremos de verdad? Si la fidelidad a Cristo y al Evangelio, así como la pertenencia viva en su Iglesia, no nos son valores fuertemente queridos, es que nuestro Bautismo se ha agitado.

Jeremías, *-pavor-en-torno*, con actitud modélica sabe encontrar el espaldarazo necesario en la experiencia consciente de que *el Señor es mi fuerte defensor: me persiguen, pero tropiezan impotentes.*

El profeta tiene experiencia histórica a lo largo de su trayectoria vital, a la vez que cada día hace memoria consciente y agradecida.

Es la actitud que tenemos que reproducir cada uno de nosotros. Nuestra plegaria confiada tiene que ser como la de Jeremías: *Señor del universo, que examinas al honrado y sondeas las entrañas y el corazón, ¡que yo vea tu venganza sobre ellos, pues te he encomendado mi causa!*

Porque la causa de Jeremías es la causa de Dios.

Además, desde la fe cristiana, tenemos una garantía superior que nos recuerda san Pablo: *Sin embargo, no hay proporción entre el delito y el don: donde abundó el pecado, sobreabundó la gracia.* El poder de la gracia de Dios tiene mucha más fuerza de atracción que la seducción del Pecado.

Conscientes de ser enviados *como ovejas entre lobos* (Mt 10,16), siguiendo las huellas de los Doce, todo el Pueblo de Dios tenemos que testimoniar hoy con esperanza que ni los escándalos protagonizados por algunos, ni la persecución mediática, ni las descalificaciones generalizadas, podrán *separarnos del amor de Dios manifestado en Cristo Jesús, nuestro Señor* (Rom 8,39).

Unidos a la oración de los peregrinos en Lourdes, vivamos el encargo de Jesús: *A quien se declare por mí ante los hombres, yo también me declararé por él ante mi Padre que está en los cielos. Y si uno me niega ante los hombres, yo también lo negaré ante mi Padre que está en los cielos.*

José-Luis Arín Roig
Administrador Diocesano

Memòria diocesana d'activitats: Instruccions generals

Tortosa, a 16 de juny de 2023

Benvolguts tots:

El passat dia 13 de juny de 2023, vam tenir la V Jornada de treball dels secretaris generals i cancellers de les diòcesis espanyoles a Madrid. Un dels temes que es van tractar va ser la recollida de les dades per a l'elaboració de la Memòria d'activitats de l'Església, el que coneixem com l'estadística i que anualment des de Secretaria us sol·licitem, per enviar tant a la Santa Seu com a la Conferència Episcopal.

Com bé coneixeu i moltes vegades ja se us ha dit (per part principalment de l'Ecònom) l'Església està realitzant un exercici prioritari per avançar cap a la transparència. La memòria d'activitats neix com un compromís adquirit per l'Església davant de l'Estat i dels contribuents que marquen la casella a favor nostre a la declaració de la renda, com una eina per justificar les quantitats rebudes i els destins atorgats a aquestes, adreçats a sostenir els fins propis de l'Església catòlica, és a dir, la celebració i l'educació en la fe, l'evangelització i l'exercici de la caritat.

Des de la Conferència Episcopal, per tal de garantir la fiabilitat i veracitat de les dades de la memòria, requereixen a una empresa auditora (PwC), que verifiqui la traçabilitat de les dades registrades. Aquesta auditoria física recau cada any en un grup de diòcesis i s'estudia l'origen de les dades facilitades i el recorregut que han seguit fins a arribar a la cúria diocesana. Per tal de poder provar aquesta traçabilitat, a la Secretaria General hem de guardar constància de l'enviament de les dades per part de les parròquies, entitats diocesanes i ordres religioses.

Malauradament, tots els anys, hi ha un percentatge significatiu de parròquies o entitats que quan son requerides a aportar les dades, no ho fan. El formulari de la "relatio" s'ha d'omplir amb les dades de l'administració dels sagraments i s'ha de retornar complimentat amb la firma i segell del rector i la parròquia, d'igual manera els duplicats. És indiferent el tamany de la parròquia o el nombre de sagraments administrats, igualment s'ha d'enviar.

D'altra banda, en una auditoria les dades recollides telefònicament no serien vàlides perquè no es podria demostrar la seua traçabilitat. Les úniques formes vàlides d'enviament de les dades son: correu electrònic amb el formulari signat i segellat; correu postal amb el formulari signat i segellat o presencialment, amb el formulari signat i segellat. En el cas de les entitats diocesanes i les ordres religioses, seria suficient amb un correu electrònic de resposta al requeriment.

Finalment, només recordar-vos que la data límit per entregar la documentació de l'estadística serà a finals del mes de gener de 2024. Al mes de desembre s'enviarà a totes les parròquies el correu amb el formulari i amb la data definitiva. Igualment es requerirà la documentació a les entitats diocesanes i ordres religioses.

Res més per part meua, prego que entre tots fem un esforç perquè la realitat de la transparència que tant estem treballant des del Bisbat, sigui possible. Sense la vostra col·laboració, aquesta tasca roman impossible.

Aprofito per saludar-vos ben cordialment,

Alba Vilaplana Martín
Vicecancellera-Vicesecretària General

40ena Peregrinació a Lourdes

Del 22 al 26 de juny, unes cent cinquanta persones van peregrinar juntes amb l'hospitalitat de Lourdes, al santuari marià de Lourdes.

La peregrinació va començar el dijous, amb la reunió de peregrins i personal de servei. El divendres, vam tenir l'oportunitat de celebrar la missa a la basílica del rosari. Tot seguit, els peregrins van celebrar el via creu al calvari. A la tarda, vam celebrar el via creu amb els acollits. Després, vam participar del gest del foc, l'acte penitencial i la foto de grup.

Ja el dissabte, vam assistir a la missa a la gruta de les aparicions. En la festivitat de Sant Joan, actes com el gest de l'aigua i la processó mariana ens van recordar la importància del lloc on estàvem. Després de dinar, ens vam reunir per a la trobada festiva i donar gràcies pels quaranta anys de pelegrinatge a Lourdes.

El diumenge vam assistir a la missa internacional, presidida pel bisbe de Múrcia, qui ens va recordar la importància d'estar atents i la necessitat de dosis d'esperança que provenen de Déu. A la tarda i nit, vam poder participar de la processó eucarística i l'hora santa. Dos moments on vam poder pregar especialment per les nostres intencions i les intencions encomanades.

El dilluns, la missa de comiat i el cant dels adeus van posar fi a la peregrinació d'enguany, tot desitjant, esperant i començant a preparar la peregrinació de l'any que ve.

El lema de la peregrinació d'enguany és "... que es construeixi una capella...". Què ens diu aquest lema? Personalment, crec que és una invitació a saber que som cridats a una "missió". Però, no es tracta d'una missió molt especial o difícil. Se'ns convida a posar el cor en tot allò que fem, a saber-nos estimats i, de la mateixa forma, estimar els altres. D'aquesta manera, convertirem les febleses en forteses i els dubtes en certeses. Sense oblidar que no estem sols i que hem de confiar en Aquell que ens ha preparat el millor projecte per a cadascú.

Cinta Lleixà, jove hospitalària a Lourdes

Recull de notícies publicades al setmanari "Vida diocesana"

Missa en honor a la Mare de Déu de la Providència.

Festa de Mig-Camí. El diumenge 23 d'abril, es celebrà a l'ermita de Mig-Camí la festa de la Mare de Déu de la Providència. A les 19 h. celebrà l'Eucaristia Mn. Josep Ma Membrado, amb la participació dels fidels de Tortosa i un petit grup d'algun poble de la comarca.

A l'homilia, Mn. Membrado ens deia: Ens hem reunit en aquesta ermita de Mig-Camí, dedicada a la Mare de Déu de la Providència per celebrar la seua festa. Quan era seminarista veníem de tant en tant a visitar-la. Recordo que el nostre director espiritual, mossèn Tomàs Pallarés ens deia que de la Mare de Déu mai en parlarem prou; però no veníem el dia de Pasqua i de la seua festa, perquè era un lloc de trobada de molts tortosins i gent de la comarca.

Avui hem vingut a pregar i hauríem de fer el desig comunitari de demanar-li a la Mare de Déu que ens ajude a sentir-nos cada dia més Església, com a comunitat de creients i seguidors de Jesús a través de la Paraula de Déu i de l'Eucaristia, la qual hem de celebrar-la de manera molt joiosa. Que la nostra Mare ens ajude a fer comunitat respectant-nos uns als altres. La fe no es troba en un

llibre, perquè la fe és vida. La Mare de Déu ens diu: “Feu el que Ell us digui”. Vivim cada vegada més en comunitat amb els germans que tenim al costat.

Després de la benedicció final, la processó portant la imatge de la Mare de Déu de la Providència. Ens vam acomiadar amb un “Visca la Mare de Déu de la Providència” i tot seguit un fort aplaudiment. Maria Joana Querol Beltrán

Festa de la Mare de Déu de Montserrat.

El dia 27 d'abril es celebra la festa de la Mare de Déu de Montserrat, patrona de Catalunya i anomenada popularment la Moreneta. A Tortosa vam celebrar-la com tots els anys amb una Missa a l'ermita de Montserrat, de la qual s'encarrega la parròquia de Sant Blai.

Mn. Josep Ma Membrado en començà l'homilia felicitant a totes les que portaven el nom de la Mare de Déu sota l'advocació de Montserrat, les autoritats i fidels presents i tot seguit va fer una reflexió sobre la Mare de Déu de Montserrat, patrona de Catalunya. La Mare de Déu tenia els mateixos sentiments que Jesús i Sant Josep. Tota la vida va estar al costat del seu Fill fins a la Creu. Era una dona del poble, senzilla, discreta i ocupava sempre el segon lloc. Després de la mort del Senyor els apòstols tenien por i algunes vegades es reunien amb Maria. Ells, en veure Jesús Ressuscitat els va desaparèixer la por. Maria, com a les noces de Canà ens diu: “Feu tot el que Ell us digui”.

Avui hem proclamat en l'Evangelí la visitació de Maria a la seua cosina Elisabet. “...Elisabet, La fe és essencial en la nostra vida cristiana i aquesta fe que practiquem ens ha d'unir a tots. Som germans i hem de crear vincles de caritat, d'unió i de pau. Va comentar Mn. Membrado un fet que va passar al desert de l'actual Líbia, on uns habitants van respondre al ser preguntats: “Nosaltres sense Eucaristia no tenim vida”. També nosaltres necessitem de la Paraula de Déu i de l'Eucaristia. Que la Mare de Déu ens acompanye i ens porte al seu Fill. Que així sigue.

Després de la benedicció final, vam fer la visita espiritual a la Mare de Déu de Montserrat i ens vam acomiadar amb el cant del “Virolai”. Maria Joana Querol Beltrán

Jornada Diocesana de joves a Càlig.

Aquest any la jornada diocesana de joves s'ha fet a l'ermita de la Mare de Déu dels Socors a Càlig. Han participat uns 60 adolescents acompanyats pels seus mossens i catequistes.

El lema de la jornada ha estat “Confia, Aixeca't i camina com María”. Ha sigut una jornada dedicada a engrescar per a la JMJ de Lisboa d'aquest estiu. Hem disfrutat amb els jocs, gimcanes, pregaria per la natura en 4 espais per a pensar i trobar-nos en Jesús acompanyats de la seua Mare. Mn. Jose Luis Arin administrador diocesà també ens ha pogut acompanyar i dirigir unes paraules.

Des de la Delegació de Joves volem agrair a totes les persones que han fet possible que aquesta jornada es pugui fer i sigui un espai per a que els joves es puguin divertir, conèixer més entre ells i poder conèixer més a Jesús. Esperem que ells també ho hagin passat molt bé i fins l'any que ve si Déu vol. L'Equip de la Delegació de joves del Bisbat de Tortosa

Visita guiada de Dertosa Sacra a l'Arxiprestal de Morella.

El dissabte, 29 d'abril, complint l'Agenda de Catalunya / Dertosa Sacra, hem tingut la visita guiada a l'Arxiprestal Basílica de Santa Maria la Major de Morella i al Convent Reial de Sant Francesc, que enguany compleix els 700 anys de la seva fundació. La visita, exitosa, com tots els anys, amb la participació d'onze persones i la col·laboració de l'historiador local Carlos Sangüesa, ens ha permès conèixer a fons la història de la construcció d'ambdós edificis i la vida multiseular del cenobi dels menorets i de la comunitat cristiana de Morella. Hem pogut gaudir de la bellesa que ens regalen l'arquitectura, l'escultura i la pintura medievals -la Via Pulchritudinis que expressa la bellesa de la fe- explicades per Mn. Josep Alanyà, canonge arxiver de la catedral de Tortosa, responsable de la visita guiada. Gràcies a la generosa col·laboració d'Antoni Ortí, organista de Santa Maria la Major, hem pogut començar la jornada amb un selecte concert d'obres barroques, que ha

interpretat al magnífic orgue de Francesc Turull, inicialment per al nostre grup, al qual, omplint fins a mitja església, s'han sumat altres grups que visitaven el temple i han quedat atrets per les cascades de sons dels registres variats de l'orgue, singularment per la sonoritat i potència de la trompeteria de batalla.

Hem admirat el fresc de la Dansa de la Mort de l'aula De profundis del convent de menorets i, a l'Arxiprestal, la pintura de Sant Pere, de Joan Reixach (1470-1480), probable retrat del papa Benet XIII, enguany que es compleixen els 600 anys de la seva mort. Redacció de Catalonia / Dertosa Sacra.

Trobada nens de comunió, Terra Alta.

Com ja és costum de fa molts anys, el passa't 1 de maig els nens i nenes de la catequesis de comunió que rebran el sagrament aviat es van trobar a la ermita de Santa Madrona de Corbera d'Ebre. En un ambient festiu i familiar, van fer jocs amb els catequistes i com a cloenda van rebre el sagrament del perdó. Mn. David Arasa

Tridu en honor al Sant Crist de la Puríssima.

La ciutat de Tortosa té una gran devoció al Sant Crist de la Puríssima i tots els anys els dies 1, 2 i 3 de maig es celebra el Tridu en honor al Sant Crist, obra del frare franciscà Humili da Petralia.

Pregàries pròpies del Tridu abans de la Missa

S'inicià tots els dies amb l'acte de contricció i tot seguit : "T'adorem Crist i et beneïm. Que per la teua Santa Creu has redimit el món". A continuació una pregària comú per als tres dies del Tridu i, tot seguit una diferent per a cada dia, però, començant les dels tres dies amb les paraules: "Us salutem, Creu Santíssima..." , acabant amb l'antífona i les invocacions iguals per a tots els dies: "Jo et saludo, oh Creu, la meua única esperança! Augmenta la gràcia a les persones pietoses". "Jo et saludo, oh Creu, la meua única esperança! Perdona les culpes dels qui no són bons. "Jo et saludo, oh Creu, la meua única esperança! Salva la teua Confraria aquí congregada per honorar-te". I per acabar l'oració final: "... Infon el teu Esperit en cadascú de nosaltres... Beneeix la nostra ciutat...No la deixes mai de la teua mà. Senyor, que vius i regnes amb el Pare en la unitat de l'Esperit Sant, Déu, per tots els segles dels segles. Amén.

Celebració de l'Eucaristia

El primer dia del Tridu celebrà l'Eucaristia el M.I. Pascual Centelles Llop; va fer l'homilia sobre: "La fe, l'esperança i la caritat. El penediment". Els cants van acompanyar la celebració.

El segon dia va celebrar Mn. Willy Dibala Malembo; va fer l'homilia sobre: "El Crist ha assumit la nostra condició humana i per la fe tenim el deure de respectar tothom". També els cants van acompanyar algunes moments de la Missa.

Com a cloenda del Tridu el va celebrar el M.I. Josep Ma Membrado Blas. En l'homilia comentà: "Les mirades de la gent al Crist i del Crist a la gent".

Finalment vam cantar els Goigs del Sant Crist de la Puríssima, mentre veneràvem la relíquia. "Pues implora tu favor, siempre tu amante Tortosa. Dadnos tu gracia copiosa, Jesús, dulce Redentor". Que la Mare de Déu de la Cinta i el Sant Crist de la Puríssima ens ajuden i ens acompanyen sempre. Va ser una celebració molt participada per un bon nombre de tortosins i tortosines. Maria Joana Querol Beltrán

Les rogatives i les primes.

Quan arriba el temps de Pasqua els camins dels Ports s'omplen de pregàries, podem escoltar el que eix del cor de la gent. Enguany són especials, després d'uns anys limitats per la pandèmia; les ermites i peirons són una crida a la gent, alguns, potser per simple tradició, però el fet és que tots, dins del nostre cor, caminem per unir les nostres veus a les de la gent de tots els pobles per elevar-les al Senyor, cadascú seguint les pròpies devocions particulars.

Són moltes les que tenim: sant Marc, sant Pere, sant Cristòfol, la Santa Creu, sant Isidre, santa Llúcia... , són molts els llocs que visitem: Les Alberedes, els Llivis, la Balma, Vallivana, el Riu de les Corces, la Llaqua ... Certament no podem recordar-les totes, però sí podem afirmar que des de tots els nostres pobles ressonen les mateixes pregàries, tota la comarca es converteix en un crit de lloança a Nostre Senyor, però no només és la lloança, perquè sempre ressona la petició.

Que siguem escoltats i que puguem continuar per molt de temps en el seguiment de les nostres devocions tradicionals. Pura i Eduard

Confirmacions a la parròquia de Santa Maria del Mar, Benicarló.

El dia 5 de maig a la Parròquia de Santa Maria del Mar de Benicarló 11 joves acompanyats dels seus pares i padrins van rebre el sagrament de la confirmació. L'administrador diocesà Mn. Jose Luis va presidir la celebració i va animar als joves a viure sempre seguint al Crist en les seues vides, en el seu dia a dia. Dos joves del grup de joves van animar-los a continuar, esperem que la invitació els hagi fet pensar.

Els mossens i catequistes de la parròquia estem molt contents de la celebració i agraïm a les famílies i als joves de confiar en la parròquia. Mn. Gerard Reverté

Romeria a Sant Marquet de Vallibona.

Deia Desideri Lombarte: "... Los bancals de blat verdegem, els prats estan florits, los barranquets humits, totes les herbes creixen ...".

El cicle festiu dels nostres camps, il·luminats per aquest esclat de la natura que vol unir-se a la festa de la Pasqua, de la vida ... s'inaugura amb les festives rogatives que tots els pobles de la comarca dels Ports prodiguen"

Poques manifestacions poden comparar-se a la bella manera d'implorar les bones collites o donar gràcies a Déu per un hivern de neus i de bens o implorar del cel l'aigua tant necessària per els camps.

El dissabte dia 6 de maig, un grup significatiu de vallibonencs-es, grans i menuts, ens vàrem congregat al Carrer Pla per iniciar la tradicional romeria a Sant Marquet.

Per tal de que la festa sigui viva ha d'anar evolucionant. Vallibona ja quasi no es un poble agrícola , per tant no cal demanar unes bones collites, però sí que s'ha de demanar que tinguéssim la cura de la natura. L'ecologia ha passat a ser una preocupació constant de la nostra societat. La petició de la pluja, la benedicció del terme, la benedicció i degustació dels famosos "rollos" de Sant Marquet van ser els actes més importants de tota la diada. També vàrem recordar aquella cançó infantil:

"Agua, Sant Marcos, el rey de los charcos. Agua para mi trigo, que esta muy bonito. Agua para mi cebada, que esta ya granada. Agua para mi melón, que esta ya en flor". Paco Vives

Confirmacions a Riba-Roja.

El primer diumenge de maig, dia 7, la comunitat parroquial de Riba-roja estava de Festa; el motiu: 10 joves rebien el sagrament de la Confirmació.

Després de tres anys de catequesis, el Mossèn de la Parròquia Mn. Jordi, delegat per l'Administrador Diocesà, va presidir l'eucaristia on estos 10 joves van rebre el do de l'Esperit Sant, acompanyats pels seus pares, padrins, familiars i amics, sense oblidar-nos de la Comunitat Parroquial.

Va resultar una celebració viscuda amb il·lusió, compromís i agraïment per part de tots els presents. Mossèn Jordi Centelles Llop / Rector de la Parròquia de Riba-roja

XXXVII Trobada Internacional de Vida Creixent a Girona.

El dimecres, 10 de maig, uns sis-cents membres del Moviment Vida Creixent de les diòcesis de Catalunya i les Illes, ens vam aplegar a Girona per celebrar la trobada anual. Com tots els anys la nostra diòcesi també va ser-hi representada. De bon matí, vam sortir de Tortosa en autocar presidits

pel Consiliari de Vida Creixent, Mn. Joan Bajo Llauradó i per la coordinadora diocesana, sra. Encarna Gisbert Abellana.

En sortir de la nostra ciutat vam oferir la jornada al Senyor, amb les pregàries preparades per aquesta ocasió en el fulletó que ens fou lliurat en pujar a l'autobús, el qual portava com a títol el mateix d'aquesta crònica, i les paraules: "Sigueu benvinguts a Girona" La coordinadora va preparar una síntesi del temari que estem treballant aquest curs: "L'harmonia de la teva vida" L'hora d'inici a les 10 h. per visitar els llocs d'interès de la ciutat, i l'hora del comiat a les 17 h, malgrat que els membres de Vida Creixent de Tortosa, a causa de la distància, gairebé no vam visitar cap lloc turístic, ja que vam arribar just a l'explicació de l'Ex-Col·legiata de Sant Feliu a càrrec de Mn. Joan Baburés, rector de la parròquia.

Després de les salutacions, ens explicà Mn. Baburés que a l'Ex-Col·legiata es troba la capella i el sepulcre del Patró de la ciutat, sant Narcís, qui va tenir com a diaca sant Fèlix, primer màrtir de l'església gironina, el qual fou soterrat també aquí. Al final d'una explicació molt exhaustiva, ens desitjà una bona estada i allí sempre trobaríem les portes obertes per rebre'ns.

A continuació van tenir lloc els Parlaments.

A les 12 h. s'inicià la celebració de l'Eucaristia, presidida per l'Administrador Diocesà, Mn. Luís Suñer, i concelebrada per vint-i-dos Consiliaris dels diferents grups de Vida Creixent.

Les pregàries van fer-les un representant de cada diòcesi. Les paraules de comiat foren: "Aneu i porteu tota l'alegria del Senyor ressuscitat. I abans d'acomiar-nos no podia faltar el nostre himne.

Després de compartir un dinar de germanor al Palau Firal de la Devesa, ens vam acomiadar i vam iniciar el viatge de retorn amb alegria i donant gràcies al Senyor per la felicitat jornada que havíem passat i desitjant fer realitat les paraules de l'himne de Vida Creixent: "I aquesta alegria ningú no ens la prendrà!" Maria Joana Querol Beltrán

Sant Miquel a Vinebre.

El segon dissabte del mes de maig, aquest any el dia 13, el poble de Vinebre celebra la festa de l'Ermita en honor de Sant Miquel

Tot comença el divendres amb la plantada del "Aubi" dels petits i a la nit dels grans, a la plaça de l'Església; el dissabte és el dia fort: 8'30 processó del Sant on es tiren paperets i "sempre vives" i tots cap a l'ermita on a les 9'30 es fa la benedicció de les "aufertes", un pa típic, i la missa cantant els goigs, l'esmorzar, el jocs tradicionals, ballada de sardanes i la jota i tots cap al poble a portar el Sant a l'església.

El diumenge missa, aquest any amb la Unció dels Malats, paella popular i fins l'any vinent si Déu vol. Mn. Jordi Centelles Llop / Rector de Vinebre

La Primavera: Temps de Rogatives.

Si visiteu la comarca dels Ports de Morella en primavera trobareu un fet sorprenent: La gran quantitat de celebracions religioses en plena natura, amb un acte simpàtic i curiós: La benedicció del terme, els quatre punts cardinals, que no és un acte de màgia, sinó "d'agraïment" per tots els bens que la natura ens proporciona i un acte de "responsabilitat" per tot el que els homes podem fer per la cura de la natura. Al triomf de la primavera en els nostres pobles muntanyencs i mediterranis esclaten en celebracions que la religió ha anat aprenent de la cultura popular. Amb les transformacions afegides, les demandes contra les pestes o per demanar la pluja... demostren l'antiquíssima capacitat humana de sentir la natura i transformar-la en cultura i símbol.

No hi ha cap poble que no tingui les seues celebracions en plena natura: Morella, Forcall, Zorita, Cinctorres, Vilafranca, La Mata, La Todolella, Portell, Castellfort, Catí, Vallibona ... Ermites com La Balma, Vallivana, Sant Cristòfol, Sant Domingo, El Sargar, L'Avellà, Sant Pere, Sant Marc ... són visitades pels vilatans de cada poble. Poques manifestacions poden comparar-se a la bella manera d'implorar les bones collites o donar gràcies a Déu per un hivern de neus i de bens o implorar del cel l'aigua tant necessària per els camps.

Però què és una Rogativa? És una processó, una sortida al camp, organitzada per aconseguir el perdó dels pecats, obtenir gràcies o bens i sobretot d'acció de gràcies. Històricament, les rogatives més nombroses en assistència s'han fet, potser, per demanar: "salut, pau i aigua".

No perquè sigui la més nombrosa però sí per la seua originalitat, em fixaré ara en la Rogativa de Vallibona a la Mare de Déu de la Font de Pena-Roja de Tastavins, del País Valencià a l'Aragó. 7 hores caminant: La vespra de la festa de l'Ascensió del Senyor, a les 7'30 del matí, als tocs de la campana grossa, cantant l'Exsurge Domine i les Lletanies dels Sants surt la Rogativa des de l'Església de Vallibona. 7 és el número: 7 casaments, cada 7 anys, 7 hores de camí. A l'endemà la tornada es per Herbers on tot el poble surt a rebre la Rogativa amb tots els estendards, com si fos festa major. Ben entrada la vesprada, la Rogativa arriba a Vallibona i comença el compte enrere: D'aquí a 7 anys tornarem a Pena-Roja. Mn. Paco Vives Pitarch / Rector de la Parròquia Sant Francesc d'Assís, de Jesús-Tortosa

Nota y rueda de prensa final de la Comisión Permanente

27 y 28 de junio de 2023

La **Comisión Permanente** de la Conferencia Episcopal Española (CEE) ha celebrado su **263º reunión** los días **27 y 28 de junio** en la sede de la CEE. El secretario general, **Mons. Francisco César García Magán**, ha presentado en rueda de prensa, los trabajos de este encuentro.

Nuevos proyectos de las Comisiones Episcopales

La Subcomisión Episcopal para las Relaciones interconfesionales y el diálogo interreligioso ha propuesto a la Comisión Permanente la **constitución de una Mesa de diálogo interconfesional de España** entre la Iglesia católica y las distintas confesiones cristianas. Los obispos han estudiado el borrador del proyecto, que se presentará en la Asamblea Plenaria de noviembre.

Las Comisiones Episcopales para las Comunicaciones Sociales y para la Liturgia, que presiden **Mons. José Manuel Lorca** y **Mons. José Leonardo Lemos**, están elaborando conjuntamente un **Directorio para las retransmisiones de las celebraciones litúrgicas**, para actualizar el que está en vigor desde el año 1986.

Para esta actualización han influido varios factores, entre ellos, los cambios tecnológicos que se han producido en los últimos años, como la proliferación de las retransmisiones eucarísticas por Internet, especialmente a raíz de la pandemia de la COVID-19. Además de la publicación de nuevas ediciones del misal, de los leccionarios y de otros libros y documentos litúrgicos.

Los secretarios técnicos han presentado un elenco de ideas sobre esta cuestión que han sido debatidas y comentadas por los miembros de la Permanente. Las aportaciones de los obispos se sumarán a estas propuestas para elaborar un borrador de documento que será presentado en la próxima Comisión Permanente, con el objetivo de ser aprobado en la Asamblea Plenaria.

Por su parte, el presidente de la Comisión para la Educación y Cultura, **Mons. Alfonso Carrasco**, ha informado de los preparativos del congreso “La Iglesia en la Educación. Presencia y Compromiso”. Este congreso, que tendrá su sesión final en febrero de 2024, fue aprobado por la Plenaria de abril con el objetivo de renovar la presencia y el compromiso de la Iglesia con la educación.

Desde octubre de 2023 hasta febrero de 2024 se promoverá la participación y el encuentro de los distintos ámbitos educativos en los que está presente la Iglesia. Se puede encontrar toda la información sobre este congreso en la **página web: haciaelcongreso2024.educacionyculturacee.es**.

Representación de la CEE en próximos encuentros internacionales

Los obispos de la Comisión Permanente han recibido información sobre la participación de una delegación de la CEE en la Asamblea Plenaria del Pontificio Comité para la celebración del Congreso Eucarístico Internacional que se va a celebrar en Quito (Ecuador) en el año 2024. En esta Asamblea previa al congreso, que tendrá lugar del 11 al 15 de septiembre, también en Quito, van a participar el obispo de Orense, Mons. José Leonardo Lemos, representante de la CEE para los congresos eucarísticos, el director del secretariado de la Comisión Episcopal para la Liturgia, Ramón Navarro, y el P. Lino E. Díez, SSS, que ya ha representado a la CEE en otros congresos anteriores. También habrá representación de la Iglesia española en el Consejo de Jóvenes del Mediterráneo. La Subcomisión Episcopal para la Juventud e Infancia ha comunicado los nombres de los tres jóvenes que asistirán a este encuentro: Pilar Shannon Pérez Brown, de la diócesis de Madrid; Daniel Díaz-Rincón Muelas, de la diócesis de Toledo y responsable de jóvenes de Acción Católica General; y Nuria López Jiménez, de la diócesis de Córdoba. Su primer encuentro en este Consejo será del 11 al 17 de julio en Roma y Florencia.

Además, el presidente de la CEE, Card. Juan José Omella y los obispos de Málaga, Mons. Jesús Catalá, y de Cádiz y Ceuta, Mons. Rafael Zornoza, acudirán en representación de la CEE al Encuentro de Obispos del Mediterráneo el próximo mes de septiembre.

Otros temas del Orden del día

La Comisión Permanente ha aprobado el calendario de reuniones de los órganos de la CEE para el año 2024. Los Ejercicios Espirituales para los obispos serán del 7 al 13 de enero. Las Asambleas Plenarias del 4 al 8 de marzo y 18 al 22 de noviembre. La Comisión Permanente tendrá su primera reunión del año el 30 y 31 de enero. El calendario de los otros encuentros se establecerá tras la renovación de cargos de la CEE en la Asamblea Plenaria de marzo.

Durante estos dos días, los obispos han recibido información sobre el estado actual de Ábside (TRECE y COPE). Han repasado el trabajo que realizan las Comisiones Episcopales y se han tratado distintos temas económicos y de seguimiento; además del capítulo de nombramientos.

Nombramientos

La Comisión Permanente ha nombrado al obispo de Calahorra y La Calzada-Logroño, **Mons. Santos Montoya, consiliario de Manos Unidas**. Sustituye en el cargo al arzobispo de Zaragoza, **Mons. Carlos Escribano**.

También ha nombrado al periodista **Francisco Otero Fandiño director de la revista Ecclesia**.

Nombramiento en la CEE:

Rafael Vázquez Jiménez, sacerdote de la diócesis de Málaga, director del secretariado de la Subcomisión Episcopal para las Universidades.

Juan Carlos Mateos González, sacerdote de la archidiócesis de Madrid, director del secretariado de la Subcomisión Episcopal para los Seminarios.

Mª Carmen Ramírez Moreno, laica de la archidiócesis de Madrid, directora adjunta de la Oficina de información de la Conferencia Episcopal Española.

La Permanente ha autorizado a la Comisión Episcopal para la Doctrina de la Fe los nombramientos de **Carlos Simón Vázquez**, sacerdote de la diócesis de Coria-Cáceres, y **Emilio José Justo Domínguez**, sacerdote de la diócesis de Zamora, como nuevos miembros de la Comisión Teológica Asesora.

Otros nombramientos:

Jorge López Martínez, sacerdote de la archidiócesis de Burgos, director general del Instituto Español de Misiones Extranjeras (IEME).

Jaime Tamarit Rodríguez de Huici, laico de la diócesis de Getafe, presidente general del Movimiento de Apostolado Seglar, Jubilados y Mayores “Vida Ascendente”.

Roberto González Miguel, laico de la diócesis de Plasencia, presidente de la Federación “Scouts Católicos de Extremadura-(MSC)”.

Cursos de verano 2023 de la Conferencia Episcopal

Los secretariados de las distintas [Comisiones Episcopales](#) organizan cursos para el verano 2023. Este apartado se irá actualizando según se vayan haciendo públicos los programas.

> [Curso de verano de Liturgia para seminaristas mayores](#)

> [Curso de verano de Ecumenismo para seminaristas: Iglesia en diálogo](#)

> [Curso de atención pastoral a personas con particular sufrimiento](#)

> [Curso Experto en Comunicación Social](#)

Mons. José Cobo ha sido nombrado arzobispo de Madrid

La Santa Sede ha hecho público, a las 12.00 h. de hoy, lunes 12 de junio, que el **papa Francisco ha nombrado [arzobispo de Madrid](#) a [Mons. José Cobo Cano](#), actualmente obispo auxiliar de esta diócesis**. Así lo ha comunicado la [Nunciatura Apostólica](#) a la Conferencia Episcopal Española (CEE). Desde 2014 era arzobispo de Madrid el [cardenal Carlos Osoro](#), que pasa a ser administrador apostólico.

Mons. José Cobo, obispo auxiliar de Madrid desde 2018

El arzobispo electo de Madrid nació en Sabiote ([Jaén](#)) el 20 de septiembre de 1965. Se licenció en Derecho por la [Universidad Complutense de Madrid](#) en 1988 y este mismo año entró en el seminario [conciliar de La Inmaculada y San Dámaso](#), en Madrid, donde realizó los estudios eclesiásticos de Teología. Fue ordenado sacerdote el 23 de abril de 1994 en Madrid. Entre 1994 y 1996 cursó los estudios de Moral en el Instituto Redentorista de Ciencias Morales de la [Universidad Pontificia de Comillas](#).

El 29 de diciembre de 2017 se hacía público su nombramiento como obispo auxiliar de Madrid, asignándole la sede titular de Beatia (Baeza, Biatien-sis), que tenía como metropolitana a [Sevilla](#). Recibió la ordenación episcopal el 17 de febrero de 2018.

En la CEE es miembro de la [Comisión Episcopal de Pastoral social y Promoción humana](#). Dentro de esta Comisión, es el obispo responsable del [departamento de Migraciones](#).

Cardenal Carlos Osoro, arzobispo de Madrid desde 2014

Carlos Osoro nació en Castañeda ([Cantabria](#)) el 16 de mayo de 1945. Cursó, entre otros, estudios de magisterio, pedagogía y matemáticas, y ejerció la docencia hasta su ingreso en el seminario para vocaciones tardías colegio mayor El Salvador de Salamanca para realizar, en la Universidad Pontificia, los estudios en Filosofía y en Teología. Fue ordenado sacerdote el 29 de julio de 1973 en Santander.

El 22 de febrero de 1997 fue [nombrado obispo de Ourense](#). Ha sido [arzobispo de Oviedo](#) (2002 a 2009), [de Valencia](#) (2009-2014) y de Madrid desde el 25 de octubre de 2014. Además, desde junio de 2016 es ordinario para los fieles católicos orientales residentes en España.

Fue creado cardenal por el papa Francisco el 19 de noviembre de 2016. El 23 de diciembre de 2017, el Santo Padre lo nombró miembro de la Congregación para la Educación Católica.

Es vicepresidente de la CEE desde marzo de 2020 y, por tanto, miembro de la [Comisión Ejecutiva](#) y de la [Permanente](#). También es miembro del [Consejo de cardenales](#).

Rev. Santiago Añó López

Santiago Añó López, fill de Federico Añó Doménech i de Pilar López Sanesteban, va néixer a Nuez de Ebro el 25-VIII-1937. Ingressà al Seminari de Tortosa on cursà els Estudis Eclesiàstics, essent ordenat prevere pel bisbe Manuel Moll i Salord a la Catedral el 26 de juny 1960 juntament amb quatre companys més, alguns encara del futur bisbat de Segorb-Castelló.

Celebrà la seva Primera Missa solemne a Pina de Ebro al Monestir on residia una germana seva, Religiosa contemplativa

Seguint el costum d'aquells anys, un dels preveres recent ordenats a l'estiu suplia el Rector de La Palma d'Ebre que estiujava atenent com a Capellà al Balneari de Cardó. Per això d'alguna manera estrenà el seu Ministeri sacerdotal duent al Seminari dos nois del poble com a integrants dels 33 del territori diocesà reestructurat que van fer el clàssic Curset d'Estiu d'Ingrés al Seminari: tota una premonició.

Acabant l'estiu, el 15-IX-1960 era nomenat Prefecte de Disciplina i Professor del Seminari Menor, formant Equip inicialment amb mossèn Insa com a Prefecte de 3er, 4rt i 5è, i amb mossèn Batiste com a Vice-Rector.

L'1-IX-1967 fou nomenat Vicari parroquial d'Alcalà de Xivert. Anys després hi tornaria amb el seu cosí Pere Añó Añó com a Rector, i el seu germà Pedro Añó López com a Vicari.

L'any 1973 encetà el seu treball apostòlic al Bisbat de Barcelona: el 1-IX-1973 fou nomenat Vicari de la Parròquia *Sant Ramón* d'Hospitalet de Llobregat-Collblanch on inicià el seu Ministeri sacerdotal a la gran ciutat; allí l'1-VIII-1976, dins la Pastoral Obrera en l'Acció Catòlica, fou elegit Consiliari Nacional de la HOAC.

L'1-IX-1977 fou nomenat Vicari parroquial de Viladecans. La seva inserció dinàmica dins el món obrer motivà que l'any 1978 fos designat Delegat de la Pastoral Obrera del Baix Llobregat. L'any 1997 es reincorporà a la Pastoral Diocesana de Tortosa com a Vicari d'Alcalà de Xivert, on des del 1970 n'era Rector el seu cosí Pere Añó Añó i des del 1972 Vicari el seu germà Pedro Añó López.

Des de llavors en l'àmbit de la Pastoral diocesana destacà per l'impuls en la creació del M.A.C. (Moviment d'Adults Cristians) essent nomenat Consiliari Diocesà el 5-VI-1998. Posteriorment impulsà l'erecció a la nostra Diòcesi de la Nova Acció Catòlica General essent el seu President des del 18-VI-2001 fins el 20-V-2005.

Des del 20-IX-2011 fins el 20-V-2014 fou Adscrit a la Parròquia de Santa Magdalena de Pulpis amb el seu germà Pedro com a Rector i el seu cosí Pere també com Adscrit.

Els darrers anys de la seva vida els va viure a Vinaròs, a la Residència "*Hogar Sant Sebastià*" de les Germanetes dels Ancians Desemparats, on va morir el dilluns 26 de juny 2023. L'endemà l'Administrador Diocesà en Seu Vacant a la Parròquia *Santa Maria del Mar* de Benicarló va presidir la seva Missa Funeral amb nombrosa participació de Preveres i Diaques. Descansi en la pau del Senyor com a bon obrer de la seva Vinya.

Seu Vacant / Administrador diocesà

<i>Paraules de vida</i>	149
- Generant esperança.....	149
- L'Eucaristia, aliment de peregrins.....	150
- Hi ha pocs segadors per una collita abundant	151
- Des de Lourdes sense por.....	151
- Generando esperanza.....	152
- La Eucaristía, alimento de peregrinos	153
- La mies es abundante pero los trabajadores son pocos	154
- Desde Lourdes sin miedo	156

Secretaria General

Memòria diocesana d'activitats: Instruccions generals.....	157
--	-----

Crònica diocesana

40ena Peregrinació a Lourdes	159
Recull de notícies publicades al setmanari "Vida diocesana" Juny 2023	159

CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

Nota y rueda de prensa final de la Comisión permanente.....	165
---	-----

NOTICIARI I COMUNICATS

Mons. José Cobo ha sido nombrado arzobispo de Madrid	167
--	-----

NECROLÒGICA

- Rev. Santiago Añó López	168
---------------------------------	-----